

IN HET SPOOR VAN
DON QUICHOT EN EL GRECO

Tussen molens en meesterwerken

Onze camperrondreis door het binnenland van Spanje begint in Zaragoza, waar we getuige zijn van een indrukwekkende paasprocessie. Daarna trekken we door de uitgestrekte regio Castilië-La Mancha, met windmolens, wijngaarden, droge vlaktes en Toledo – in het spoor van Don Quichot en El Greco.

TEKST EN FOTO'S HILDE BOUT

Vlak, weids, winderig, droog en bezaaid met hoogspanningsmasten en windmolens. Dat is het landschap waar we met onze camper doorheen rijden op weg naar Zaragoza, komend van een badplaatsje aan de oostkust. De gemeentelijke camping ligt in een nieuwbouwwijk. In het zwembad ligt nu nog gereedschap, maar er is een restaurantje met een fijn terras op het gazon, tussen de bomen. We komen bij van een lange rit met de camper.

GROENE PUNTMUTSEN

De volgende dag is het Goede Vrijdag en fietsen we naar Zaragoza's oude centrum. Het hart van de stad is Plaza del Pilar, met ongeveer vijftienhonderd meter het langste plein van Europa.

Ondanks de lengte doet het plein gezellig aan, met fontein, terrassen en monumenten in diverse bouwstijlen. Aan de ene kant staat de Catedral-basílica de Nuestra Señora del Pilar, aan de andere de Catedral del Salvador. Wij bezichtigen eerst El Pilar, een kathedraal met vier torens en vrolijk gekleurde dakpannen. Binnen vermengen toeristen zich met biechtende en biddende Spanjaarden in de gigantisch grote en hoge ruimte. Als we weer naar buiten stappen, blijken er dranghekken op het plein gezet. Hordes mensen zijn duidelijk in afwachting. Van wat? We vragen het een politiemannetje, die vertelt dat het om een paasprocessie gaat. Wij stappen ook netjes achter een hek en niet veel later horen we tromgeroffel. Dan

komen ze pal achter ons de straat uit: trommelaars in witte gewaden. Ze dragen allemaal hoge, groene puntmutsen met alleen ooggetaten, waardoor je onwillekeurig aan de Ku Klux Klan denkt. Sommigen van hen dragen een baar met een Christusbeeld of bloemstukken en kandelaars. Maar de meesten, en dat zijn er zeker enkele honderden, slaan op hun trommel. De almaar doorgaande ritmes werken bijna hypnotiserend. Dik anderhalf uur blijven we kijken en luisteren naar dit bijzondere schouwspel. Als we naderhand door de straatjes met stampvolle terrassen slenteren, stuiten we weer op de processie. Later zoeken we het op: de puntmutsen met kap over het gezicht stammen uit de middeleeuwen en moesten destijds de identiteit

VANUIT DE OMRINGENDE VLAKTE ZIEN WE AL VAN VERRE HET LINT VAN MOLENS EN DE OUDE BURCHT OP EEN HEUVELRUG STAAN

van de boetedoeners (*penitentes*) verhullen. Langs eindeloze wijngaarden zetten we koers van Zaragoza naar Castilië-La Mancha, de streek van Don Quichot en zijn knecht Sancho Panza. Overal komen we hen tegen: als sculptuur, muurschildering, uithangbord, op wijnetiketten en in de souvenirwinkels. Miguel de Cervantes bracht de personages ooit tot leven. In *De vernuftige edelman Don Quichot van La Mancha*, gepubliceerd begin zeventiende eeuw, vertelt hij hoe de dolende ridder op zijn oude paard en met zijn knecht door Spanje trekt, om de strijd aan te gaan tegen allerlei onrecht. Don Quichot was een idealist in hart en nieren en had een ongebreidelde fantasie. Zo geloofde hij dat de keten van vijftien meren in het natuurpark Lagunas de Ruidera, waar wij naartoe gaan, de omgetoverde dochters en nichten waren van Vrouwe Ruidera.

BLAUW GROENE MEERTJES

Een lange, rechte weg voert ons naar het dorpje Ossa de Montiel en van daaruit volgen we de borden naar het natuurgebied. Het is stampvol op de camping. Ondanks het frisse weer willen blijkbaar veel Spanjaarden het paasweekend buiten doorbrengen. We pakken de fiets om via een achterafweggetje en zandpaden

IN DE LOOP VAN TWEEDE PAASDAG VERTREKKEN VRIJWEL ALLE SPAANSE KAMPEERDERS

langs enkele kleine, blauwgroene meertjes naar het grotere Laguna Conceja te rijden. Zo druk als het op de camping is, zo rustig is het hier. Op een ander fiets-tochtje pakken we een stuk van de Don Quichotroute mee. Een stil asfaltweggetje voert ons het dorp uit, langs twee meren, een fikse heuvel op, voorbij een kapelletje en biedt tot slot een mooi uitzicht over de groene heuvels rondom. En wie staan ons daar op te wachten? Jawel, de heren uit La Mancha, gemaakt van oud ijzer.

VIJANDIG ZWAAIENDE ARMEN

In de loop van tweede paasdag vertrekken vrijwel alle Spaanse kampeers, zodat we de camping bijna voor onszelf hebben. Toch gaan ook wij de volgende ochtend weer door. We zijn namelijk heel benieuwd naar de windmolens: de elf beroemde windmolens in Consuegra, die Don Quichot aanzag voor reuzen. Vanuit de omringende vlakte zien we al van verre het lint van molens en de oude burcht op een heuvelrug staan. Er is een grote parkeerplaats beneden, maar in deze tijd van het jaar is het nog niet al te druk en we kunnen de camper vlakbij neerzetten. De eerste molen, met het toeristenbureau, kunnen we ook van binnen bekijken. Wandellend langs de molens en genietend van het uitzicht, vragen we ons af hoe de romanheld de molens voor reuzen heeft kunnen aanzien. Zelfs als je bedenkt dat in zijn tijd de graanmolens niet op de heuvelkam stonden maar op de vlakte buiten het dorp en dat het er bij elkaar misschien

Plaza del Pilar in Zaragoza, het langste plein van Europa.

wel veertig waren, is het moeilijk voor te stellen dat deze vriendelijk ogende, ronde witte gebouwtjes iemand schrik hebben kunnen aanjagen. Maar over de vlaktes van Castilië-La Mancha kan een straffe wind waaien. Misschien leken de wild draaiende wieken inderdaad op vijandig zwaijende armen?

MOOI INKIJKJE

We reizen door naar Toledo, de hoofdstad van Castilië-La Mancha, naar de camping met de toepasselijke naam El Greco. Want dat is de andere grootheid van deze streek. Domenikos Theotokopoulos werd weliswaar geboren op Kreta, vandaar zijn bijnaam de Griek, maar de kunstschilder leefde en werkte een groot deel van zijn leven in Spanje en dan vooral in Toledo.

Don Quichot zag de molens met zwaaiende wieken aan voor reuzen.

In de nauwste straatjes van Toledo staan ook nog auto's.
Don Quichot en Sancho Panza in Castilië-La Mancha.

In die stad is ook het Museo del Greco. Een rijke markies en bewonderaar van El Greco kocht het vervallen huis aan het begin van de twintigste eeuw omdat de schilder er gewoond zou hebben en verbouwde het tot een museum. In werkelijkheid woonde de kunstenaar een eindje verderop, maar het geeft wel een mooi inkijkje hoe de woonhuizen er destijds uitzagen, met onder meer de traditionele patio. Natuurlijk hangen er ook werken van de meester. Smaken verschillen, maar we vinden sommige portretten van de apostelen prachtig, met hun levendige en tijdloze gezichten.

OPENVALLENDE MONDEN

Op de tweede dag laten we de fiets staan en nemen we de bus. Het oude deel van Toledo ligt op een heuvel aan de rivier de

TOLEDO IS EEN SMELTKROES VAN MONUMENTEN
UIT VERSCHILLENDE RELIGIES

Toonbeeld van vakmanschap in de Catedral Primada in Toledo.

Taag en is alleen te voet te bezoeken vanwege de steile en bochtige straatjes, de trappen en het soms hobbelige plaveisel, maar waar de inwoners desondanks hun auto's behendig door zelfs de nauwste straten manoeuvreren. De stad is een smeltkroes van monumenten uit verschillende religies. Kerken staan naast synagogen en moskeeën. Kleine, ingemetselde tegeltjes herinneren aan de oorspronkelijke Joodse bewoners. Waar je ook kijkt, de geschiedenis kijkt terug. Maar onze monden vallen pas echt open in de Catedral Primada. Het is niet de gigantische omvang of de hoogte van

WE REIZEN VERDER, NET
ALS DE DOLENDE RIDDER
EN ZIJN KNECHT

de kathedraal die overrompelt, maar het enorme vakmanschap waarmee bijvoorbeeld de koepelplafonds, de houten koorstoelen en het koor zijn versierd. De ene na de andere kapel of zaal verrast ons met kunstwerken, ook van El Greco, en fresco's. We dwalen een tijdlang rond, tot we besluiten dat we een terras nodig hebben om alle opgedane indrukken te verwerken. Hoewel we in Toledo nog lang niet alles hebben gezien, reizen we verder, net als de dolende ridder en zijn knecht. Via smalle binnenweggetjes met erg slecht asfalt en langs groene heuvels en duizenden witte oleanders en gelukkig maar één tegenligger, sturen we onze camper Castilië-La Mancha uit. Er is nog zoveel meer te ontdekken in de Spaanse binnenlanden.

Een processie in Zaragoza doet onwillekeurig denken aan de Ku Klux Klan.

Overnachten

Camping Ciudad de Zaragoza, Zaragoza	20924
Camping Los Batanes, Ossa de Montiel	88094
Camping El Greco, Toledo	40086

De sitecodes verwijzen naar locaties op Campercontact.com.

Reis en route

Kijk voor de NKC-reis en -route door Spanje op www.nkc.nl > Op reis.

